

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОСВІТНІ ІННОВАЦІЇ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

Матеріали
науково-педагогічного
підвищення кваліфікації

*27 листопада 2023 року —
28 січня 2024 року*

За редакцією
професора В. Г. Марічереда

Одеса

ОНМедУ

2024

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ОСВІТНІ ІННОВАЦІЇ
У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ
ОСВІТИ**

Матеріали
науково-педагогічного
підвищення кваліфікації

*27 листопада 2023 року —
28 січня 2024 року*

За редакцією
професора В. Г. Марічереда

Одеса

ОНМедУ

2024

Члени організаційного комітету:

Марічерета Валерія Геннадіївна — д. мед. н., професор, перший проректор; **Бурячківський Едуард Станіславович** — к. мед. н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи; **Борщ Вікторія Ігорівна** — д. е. н., доцент, проректор з перспективного розвитку; **Кусик Наталія Львівна** — к. е. н., доцент, доцент кафедри менеджменту охорони здоров'я, начальник навчально-методичного відділу; **Анненкова Ірина Петрівна** — д. пед. н., доцент, професор кафедри менеджменту охорони здоров'я, начальник навчального відділу; **Усиченко Катерина Миколаївна** — к. мед. н., доцент, доцент кафедри інфекційних хвороб, в. о. начальника сектору забезпечення якості освіти; **Годлевський Леонід Семенович** — д. мед. н., професор, завідувач кафедри фізіології та біофізики; **Опря Євген Васильович** — д. мед. н., професор, завідувач кафедри психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії; **Ханжи Володимир Борисович** — д. філос. н., професор, завідувач кафедри філософії, біоетики та іноземних мов, голова комісії з питань академічної доброчесності, етики та взаємин; **Сікорська Ольга Олександрівна** — к. філол. н., доцент, завідувачка кафедри суспільних наук, голова комісії з функціонування державної мови

Рекомендовано до друку

Вченою радою Одеського національного медичного університету

МОЗ України

(Протокол № 8 від 24.04.2024 р.)

О-72 **Освітні інновації у закладах вищої медичної освіти : матеріали науково-педагогічного підвищення кваліфікації (27 листопада 2023 року — 28 січня 2024 року)** [Електронне видання] / за ред. проф. В. Г. Марічерета. — Одеса : ОНМедУ, 2024. — 208 с.

ISBN 978-966-443-129-0

У збірнику подано матеріали науково-педагогічного підвищення кваліфікації «Освітні інновації у закладах вищої медичної освіти» (27 листопада 2023 року — 28 січня 2024 року). Мета науково-педагогічного підвищення кваліфікації — сприяння засвоєнню та удосконаленню практичних умінь і навичок з інноваційних технологій, форм, методів, засобів навчання та застосування інноваційних технологій реалізації змісту навчання.

УДК 618.5-089.888.61-085.33

товці групових семінарів, засідань наукових гуртків або усних доповідей на наукових конференціях для проведення як в очному, так і в дистанційному форматі [2]. На всіх етапах важливо, щоб викладачі звертали увагу на емоційну атмосферу ЗВО та вмело втручалися в дискусію, щоб збалансувати конфлікти всередині групи.

Запропонований підхід видається дуже перспективним, оскільки може бути поширений і використаний у викладанні різних дисциплін вищої освіти.

Література

1. Запобігання конфліктам та їх вирішення на заняттях у медичному університеті / Опря Є. В., Єрмуракі П. П., Чернова Т. М. та ін. *Одеський медичний журнал*. 2023. № 4 (185). С. 99–102. URL: <https://dx.doi.org/10.32785/2226-2008-2023-3-18>.

2. Можливості використання сервісу MS Teams для змішанного та дистанційного навчання клінічної дисципліни «Психіатрія» на медичному факультеті ОНМедУ / Опря Є. В., Чернова Т. М., Горячев П. І. та ін. *Одеський медичний журнал*. 2023. № 1 (182). С. 79–81. URL: <https://dx.doi.org/10.32782/2226-2008-2023-1-17>.

ТАКТИКА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ТА СПІЛКУВАННЯ В МЕДИЧНІЙ ПРАКТИЦІ

Жеребко О. М.

к. мед. н., доцент, доцент кафедри терапевтичної стоматології

Одеський національний медичний університет

Обстеження пацієнта в усіх галузях клінічної медицини проводиться з допомогою професійної комунікації та спілкування.

Спілкування в клінічній медицині — це процес встановлення і розвитку контактів між лікарем та пацієнтом, породжений потребами у спільній діяльності. Він містить обмін інформацією, вироблення єдиної стратегії взаємодії, сприйняття та розуміння іншої людини.

Класифікації функції спілкування [1, с. 46–47]:

— контактна — встановлення контакту як стану готовності до передачі та прийняття інформації і підтримання взаємозв'язку у формі постійної взаємоорієнтованості;

— інформаційна — обмін інформацією, думками, рішеннями;

— спонукальна — стимулювання партнера по спілкуванню;

— координаційна — взаємна орієнтація і погодження дій при організації взаємодіяльності;

— розуміння — не лише адекватне сприйняття і розуміння змісту повідомлення, але й розуміння партнерами один одною (намірів, емоційних станів тощо);

— амотивна — збудження у партнера необхідних емоційних станів («обмін емоціями») або зміна своїх під впливом партнера;

— встановлення і фіксація свого місця в системі рольових, статусних, ділових зв'язків соціуму, в якому необхідно діяти індивіду;

— вплив — зміна стану, поведінки, особистісно-образних формувань (намірів, установок, рішень, потреб, дії тощо).

Обстеження хворого в клініці складається з трьох розділів: суб'єктивне обстеження (виявлення скарг, анамнезу захворювання, анамнезу життя), об'єктивне обстеження (зовнішній огляд, інструментальні методи обстеження порожнини рота), додаткові методи обстеження (термодіагностика, електроодонтодіагностика, рентгенодіагностика та ін.) — проводяться за допомогою вербальних засобів спілкування (віч-на-віч) при безпосередньому діловому контакті та професійній комунікації.

Тактика спілкування відбувається з дотриманням етапів:

1. Потреба у спілкуванні (необхідно повідомити щось або отримати інформацію, вплинути на пацієнта тощо), що спонукає лікаря вступати в контакт з пацієнтом.

2. Орієнтування у цілях спілкування, в ситуації спілкування.

3. Орієнтування в особистості пацієнта.

4. Планування змісту свого спілкування (лікар уявляє, що саме скаже пацієнтові).

5. Несвідомо (часом свідомо) лікар обирає конкретні засоби, мовні фрази, якими користуватиметься, вирішує, як говорити, як поводитися.

6. Сприйняття та оцінка реакції, що виникала в пацієнта у відповідь, контроль ефективності спілкування на підставі встановлення зворотного зв'язку.

7. Коректування напряму, стилю, методів спілкування [2, с. 4–5].

Після отримання результатів обстеження та дотримання певного закону, ритму спілкування лікар звертає увагу на стан пацієнта, як пацієнт тримається, його міміку, жести. Лікар розповідає пацієнту про обсяг та етапи проведення лікування.

Під час останнього етапу спілкування виходу з контакту за певними законами лікар висловлює, що спілкування було ефективним,

запитуючи пацієнта, чи згоден він з позитивною оцінкою, що при відповіді «так» свідчить про високу оцінку обстеження пацієнта з допомогою професійної комунікації й тактики спілкування.

Високий рівень професійної комунікації й тактики спілкування залежить від морально-психологічних якостей: людяність; уважність; чуйність; вміння бачити моральний бік своїх і чужих дій і вчинків; витримка; володіння собою; здатність стримувати негативні емоції; вміння слухати іншу людину; здатність передбачати можливі наслідки своїх слів, дій, вчинків [1, с. 14–15].

Лікар будь-якої спеціальності має постійно вдосконалювати свої знання у сфері професійної комунікації, вивчати психологію та особистісні характеристики хворих, спрямовувати їх на швидке одужання.

Література

1. Губенко Л. Г., Немцов В. Д. Культура ділового спілкування : навч. посіб. Київ : Ексоб, 2000. С. 14–15, 46–47.

2. Рогач І. М., Шніцер Р. І., Качала Л. О., Погоріляк Р. Ю. Етика спілкування як складова частина менеджменту в системі охорони здоров'я : навч.-метод. посіб. для лікарів-інтернів та лікарів-курсантів. Ужгород, 2010. С. 4–5. URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/2687>.

MANAGERIAL & HEALTHCARE PRACTICES: SIMILARITIES AND DIFFERENCES

Zhmai Aleksandr

Senior Lecturer Of the Healthcare Department

Odesa National Medical University

The science of management, as well as medical science, originated several thousand years ago, along with the first ancient civilizations. It is noteworthy that in those communities ruled by the priestly elite, these types of activities — managerial and medical — were often performed by the same person or group of people. However, at the present stage there is a strong opinion that these roles are largely different and practically do not have any similarities.

However, if we look at what representatives of these professions say, we can see that even the problems faced by specialists in these fields of activity are very similar. Thus, Atul Gawande, a famous Indian-American surgeon, wrote in his book “We Are All Mortal”: “We paid our medical tuition to learn about the inner process of the body, the intricate mechanism

НАВЧАННЯ З ДОМЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ НА ПОЛІ БОЮ: ВЛАСНИЙ ДОСВІД Добровольський А. Л., Кожаків В. Л. <i>Одеський національний медичний університет</i>	54
СТИЛІ ТА НАВИЧКИ ВИРШЕННЯ КОНФЛІКТІВ ТА ЇХНІ ВІДМІННОСТІ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ Єрмуракі П. П., Морванюк Г. В. <i>Одеський національний медичний університет</i>	57
ТАКТИКА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ТА СПІЛКУВАННЯ В МЕДИЧНІЙ ПРАКТИЦІ Жеребко О. М. <i>Одеський національний медичний університет</i>	60
MANAGERIAL & HEALTHCARE PRACTICES: SIMILARITIES AND DIFFERENCES Zhmai Aleksandr <i>Odesa National Medical University</i>	62
КОМАНДНА РОБОТА ЯК МЕТОД ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ Жовтенко О. В., Шевченко О. І. <i>Одеський національний медичний університет</i>	65
ПЕРШИЙ ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ЕМБОЛІЗАЦІЇ ГІЛОК ЧЕРЕВНОГО СТОВБУРА В ЛІКУВАННІ КРОВОТЕЧ ПРИ ГОСТРОМУ ПАНКРЕОНЕКРОЗІ Загороднюк О. М., Новосад Є. М. <i>Одеський національний медичний університет</i>	68
ДОСВІД ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ В МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ: ПРОБЛЕМИ, ПОШУКИ, ДОСЯГНЕННЯ Запорожан В. М., Григурко Д. О. <i>Одеський національний медичний університет</i>	69